

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Verruimde gezinshereniging

Klaassen, M.A.K.

Citation

Klaassen, M. A. K. (2017). Verruimde gezinshereniging. *Jurisprudentie Vreemdelingenrecht*, 21(13), 1256-1258. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/58638>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/58638>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

1. Wanneer moet er in het kader van het vaststellen van gezinsleven onder artikel 8 EVRM worden getoetst of er sprake is van een meer dan gebruikelijke afhankelijkheid (*'more than normal emotional ties'*)? Op deze principiële vraag gaat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ('Afdeling') in de uitspraak van 3 augustus 2017 nader in. De appellant heeft de Cubaanse nationaliteit en heeft in 2014 een verblijfsvergunning voor verblijf bij Nederlandse partner verkregen. Deze vergunning is in 2015 met terugwerkende kracht ingetrokken toen bleek dat de appellant niet langer samenwoonde met haar partner. De appellant woont in bij haar meerderjarige zoon, diens vrouw en hun minderjarige zoon. De appellant is sinds zij in Nederland is komen wonen oppas- en overblijfoma voor haar kleinzoon en is één van de feitelijke verzorgers van hem. De vraag is of de intrekking van de verblijfsvergunning van de appellant strijdig is met haar recht op eerbied voor gezinsleven.

2. In eerste instantie moet worden vastgesteld of er sprake is van gezinsleven binnen de reikwijdte van artikel 8 EVRM. Volgens B7/3.8.1 Vreemdelingencirculaire 2000 ('Vc') is voor het bestaan van gezinsleven tussen een grootouder en een kleinkind vereist dat er sprake moet zijn van een meer dan gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie. Het is de vraag of het voor de vaststelling van gezinsleven tussen een grootouder en een kleinkind inderdaad nodig is dat er een meer dan gebruikelijke afhankelijkheid wordt aangenomen. Al in 1979 stelde het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ('het Hof') dat tussen grootouders en kleinkinderen sprake is van familieleven (EHRM 13 juni 1979, Nr. 6833/74 (*Markcx/België*), r.o. 45). Het Hof heeft later samengevat dat het al dan niet bestaan van gezinsleven een kwestie van feitelijke aard is en afhankelijk is van het daadwerkelijk bestaan van hechte persoonlijke banden (zie EHRM 12 juli 2001, Nr. 25702/94 (*K. en T./Finland*), r.o. 150). Hoewel deze uitspraken ingaan op de vraag of er gezinsleven bestaat tussen grootouders en kleinkinderen is er geen sprake van een vreemdelingrechtelijke casus.

3. De Afdeling stelt in de onderhavige uitspraak dat bij het vaststellen van gezinsleven het bestaan van een meer dan gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie niet het juiste criterium is, maar dat de vaststelling van de vraag of er sprake is van gezinsleven een kwestie is van feitelijke aard en afhankelijk is van het daadwerkelijk bestaan van hechte persoonlijke banden (r.o. 2.1.). De Afdeling verwijst hierbij op een eerdere uitspraak van 5 februari 2015 (ABRvS 5 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:383), waarin wordt verwezen naar de bovengenoemde jurisprudentie van het Hof. Het in de Vc gestelde vereiste dat er sprake moet zijn van een meer dan gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie dient hiermee te worden genuanceerd. In IND Werkinstructie 2015/4 met 'Richtlijnen voor de toepassing van artikel 8 EVRM', ve17000300, wordt gesteld dat een meer dan gebruikelijke gezinsband enkel niet vereist is indien het betreffende gezinslid 'de enige en feitelijke verzorger' van het kind is (zie p. 10 van de Werkinstructie). Ook deze formulering botst met het door de Afdeling geformuleerde en uit de jurisprudentie van het Hof afgeleide criterium en dient daarom te worden herzien.

4. De implicaties van de redenering van de Afdeling in de onderhavige uitspraak gaan verder dan de vaststelling van gezinsleven tussen grootouders en hun kleinkinderen. Het vaststellen van gezinsleven tussen een minderjarige en een willekeurig gezinslid is altijd een kwestie van feitelijke aard en afhankelijk van het bestaan van hechte persoonlijke banden. Zo blijkt uit de rechtspraak dat ook bij de vaststelling van gezinsleven tussen meerderjarige en minderjarige zussen ook niet altijd sprake hoeft te zijn van een meer dan gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie (zie bijvoorbeeld ABRvS 19 januari 2011, JV 2011/174 m.nt Reurs, ve11000201). In die casus was er uiteindelijk geen sprake van gezinsleven omdat de betreffende zussen nooit bij elkaar hadden gewoond. Dit was anders in een uitspraak van Zittingsplaats Roermond, waar de Rechtbank vaststelde dat de Staatssecretaris onterecht uitging van het vereiste van een meer dan gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie in een geval van het gezinsleven tussen een meerderjarige vrouw en haar minderjarige zussen die na de dood van hun ouders had voorzien in de zorg van de minderjarige zussen (Rechtbank Den Haag zp Roermond 27 februari 2015, JV 2015/177, ve15000823). Uit deze rechtspraak kan worden afgeleid dat het vereiste van een meer dan gebruikelijke afhankelijkheid tussen een minderjarige en een willekeurig gezinslid alleen gesteld kan worden indien er geen sprake is van hechte persoonlijke banden.

5. Voor de oma in de onderhavige zaak leidt de vaststelling dat de Staatssecretaris bij de vaststelling van het gezinsleven niet mag toetsen of er sprake is van een meer dan gebruikelijke afhankelijkheid niet

tot het door haar gewenste vreemdelingrechtelijke resultaat. In de belangenafweging gaat de Afdeling mee in het oordeel van de Staatssecretaris dat het Nederlands belang dat is gediend met het voeren van een restrictief toelatingsbeleid zwaarder weegt dan het individuele belang van de vreemdeling om het gezinsleven met haar kleinzoon in Nederland uit te oefenen. Het is jammer dat de Afdeling niet nader ingaat op de structuur van de toetsing die er bij deze belangenafweging moet worden gevolgd. Aangezien er sprake is van de intrekking van een bestaand verblijfsrecht – weliswaar verandert het verblijfsdoel van verblijf op basis van artikel 8 EVRM bij een ander gezinslid – is er sprake van een inmenging in het gezinsleven en dient hierbij de rechtvaardigingstoets van het tweede lid van artikel 8 EVRM te worden gevolgd. Uit de beknopte weergave van de toets door de Afdeling lijkt het alsof uit is gegaan van de toets die normaal gesproken wordt gehanteerd bij de vaststelling of sprake is van een verplichting tot het geven van een verblijfsrecht. Uit de uitspraak blijkt niet dat er in de belangenafweging gewicht is toegekend aan het feit dat er geen indicaties lijken te zijn dat de vreemdeling een gevaar vormt voor de openbare orde en dat er geen sprake lijkt te zijn van (het risico op) uitkeringsafhankelijkheid. Deze twee elementen lijken mij essentieel voor de beoordeling van de rechtsvaardigheid van de inmenging die de Staatssecretaris met de beëindiging van het verblijfsrecht van de appellant in het gezinsleven met haar kleinzoon maakt.

Mark Klaassen, universitair docent, Instituut voor immigratierecht, Universiteit Leiden